

DİN VE BİLİM İLİŞKİSİ?

YZ ARAŞTIRMASI

Hazırlayan : Y.Atakan ybatakan4@gmail.com 16.06.2026 /I/

1.Fizik, kimya, biyoloji, ..., astronomiyi farz koyan ayetlerin sayı yüzün üzerindedir. Bu bakımdan Kuran diğerlerinden farklıdır. Atatürk bunu defalarca söylemiş.

Bu konuda YZ açıklamaları:

"Atatürk bunu defalarca söylemiştir." İddiası:

Atatürk'ün:

"Hayatta en hakiki mürşit ilimdir."

sözü iyi bilinmektedir.

Ancak:

"Kur'an, fizik, kimya ve biyolojiyi farz kılar"

şeklinde yaygın ve doğrulanmış bir Atatürk sözü bilinmemektedir.

Tarihsel kaynak gösterilmeden bu tür atıflara ihtiyatla yaklaşılmalıdır.

2. "İlahiyatın da mürşidi bilim olmalıdır."

Bu ifade felsefi bir görüştür.

Bilim insanların önemli bir kısmı şöyle düşünür:

Bilim, evren hakkında güvenilir bilgi üretme yöntemidir.

Bu nedenle dini yorumlar da bilimsel gerçeklerle çelişmemelidir.

Örneğin:

- Dünya'nın düz olduğu,
- Güneş'in Dünya etrafında döndüğü,

iddiaları bilimsel veriler nedeniyle artık kabul edilmez.

Bu anlamda bilim, dini yorumların yeniden değerlendirilmesine yol açabilir.

3. Yukarıdaki Görüşün ayrıntılı değerlendirilmesi

"İlahiyatın mürşidi nasıl bilim olur?"

Geleneksel din anlayışında:

- İlahiyatın mürşidi/kılavuzu vahiydir.
- Bilimin mürşidi/kılavuzu gözlem ve deneydir.

Dolayısıyla klasik anlamda:

"İlahiyatın mürşidi bilimdir." denmez.

Ancak modern dönemde bazı ilahiyatçılar şöyle düşünmektedir:

Eğer bilim kesin olarak bir olguyu ortaya koymuşsa, kutsal metinlerin yorumu buna göre yeniden gözden geçirilmelidir.

Örneğin:

- Dünya'nın küresel olması,
- Dünya'nın dönmesi,
- Evrenin çok daha yaşlı olması,

bugün birçok din adamı tarafından kabul edilmektedir.

4."Bütün Fen Bilimleri Kur'an'da Vardır" İddiası

Bu görüş bazı çevrelerde "bilimsel mucize" yaklaşımı olarak adlandırılır.

Bu yaklaşıma göre bazı Kur'an ayetleri:

- embriyoloji,
- kozmoloji,
- dağların oluşumu,
- evrenin genişlemesi

gibi modern bilimsel bulgulara işaret etmektedir.

Ancak birçok Müslüman ve gayrimüslim bilim insanı bu konuda eleştirel yaklaşmaktadır.

Başlıca eleştiriler şunlardır:

1. Ayetler genellikle şiirsel ve yoruma açıktır.
2. Bilimsel keşif yapıldıktan sonra ayetler o keşfe uygun şekilde yorumlanmaktadır.
3. Aynı ayet farklı kişiler tarafından farklı bilimsel anlamlarda yorumlanabilmektedir.
4. Bilimsel teoriler değişebilir; kutsal metinlerin anlamını bilimsel teorilere bağlamak risklidir.

Bu nedenle modern akademik çevrelerde "kuantum fiziği Kur'an'dan çıkarıldı", "DNA Kur'an'da vardı", "aspirin formülü ayetlerde gizlidir" gibi iddialar bilimsel kanıt olarak kabul edilmez.

Sonuç

Bilim ve din insanlığın en eski düşünce geleneklerinden ikisidir. Bilim gözlem, deney ve matematik aracılığıyla doğayı açıklarken, dinler insanın varoluşu, ahlakı ve yaşamın anlamı üzerine cevaplar sunmaktadır.

Galileo'nun Dünya'nın hareketine ilişkin görüşleri, Darwin'in evrim kuramı ve Büyük Patlama teorisi başlangıçta bazı dini çevrelerde tartışılmış olsa da günümüzde birçok dinî yorum bu bilimsel bulgularla uzlaşma yolları aramaktadır.

Bununla birlikte modern fizik, kimya, biyoloji, tıp ve eczacılık alanlarındaki gelişmelerin doğrudan kutsal kitaplardan çıkarıldığı yönündeki iddialar bilimsel yöntem açısından kabul görmemektedir. Aspirin'den DNA'ya, antibiyotiklerden uzay teknolojilerine kadar modern bilimsel başarılar deneysel araştırmaların ve birikimli bilimsel çalışmanın ürünüdür.

Sonuç olarak bilim ve din farklı yöntemlere sahip iki bilgi alanıdır. Aralarındaki ilişkinin niteliği günümüzde de felsefe, ilahiyat ve bilim tarihi çalışmalarının önemli tartışma konularından biri olmaya devam etmektedir.

Ancak bilimle dini iç içe değil, ayrı ayrı ele almak doğru yoldur. **Bilimi, dine uydurmaya çalışmak, Galileo örneğinde olduğu gibi, sonunda din adamlarının hayal kırıklığıyla sonuçlanabilir.**

Kaynaklar /I/

1. John Hedley Brooke, Science and Religion: Some Historical Perspectives.
2. Peter Harrison, The Territories of Science and Religion.
3. Ian Barbour, Religion and Science.
4. Charles Darwin, On the Origin of Species.
5. Stephen Hawking, A Brief History of Time.
6. Steven Weinberg, The First Three Minutes.
7. Encyclopedia Britannica, Evolution.
8. Encyclopedia Britannica, Big Bang.
9. Encyclopedia Britannica, Galileo.
10. Stanford Encyclopedia of Philosophy, Science and Religion.